

Voordrachten in 1859:

Advertentie in Leydse courant van 3 februari 1859:

Voordracht t.b.v. Kweekschool voor de zeevaart.

LEYDEN, 22 Februarij.

Wij hebben het genoegen te kunnen berigten dat de heer J. J. **Cremer**, uit 's Gravenhage, zich welwillend heeft bereid verklaard, om eene novelle, die nog niet in het licht is verschenen, het eerst in onze stad te komen voordragen, en wel ten voordeele der alhier gevestigde kweekschool voor zeevaart.

Mogen wij hierin een ondubbelzinnig bewijs zien, hoezeer onze vaderlandsche novellist de belangstelling, hem door Leydens publiek bij herhaling betoond, op prijs stelt, wij meenen grond te hebben voor de verwachting, dat hem dubbele toejuiching zal te beurt vallen, nu het eigenaardige kunstgenot, dat hij schenkt, in zulk een schoon verband gebragt wordt met de bevordering van een weldadig doel. De lezing zal plaats hebben op Vrijdag den 4^{den} Maart e. k., des avonds ten half acht ure, in de stads gehoorzaal. Er zullen lijsten van intekening à f 0.99 het kaartje worden rondgezonden, terwijl ook op den dag der lezing aan de gehoorzaal kaartjes zullen verkrijgbaar zijn.

Leydse Courant van 7 maart 1859:

— In de stads-gehoorzaal had gisteren avond de onlangs door ons aangekondigde lezing van den heer **Cremer**, van 's Gravenhage, plaats, ten voordeele van de alhier gevestigde kweekschool voor zeevaart. Het publiek toonde door eene buitengewoon talrijke opkomst dat het talent van den gevierden spreker ook hier op prijs wordt gesteld en dat het gaarne een offer wil brengen tot ondersteuning eener hoogst nuttige instelling. De gespannen verwachting werd ook ditmaal niet teleur gesteld. Met het talent hem eigen droeg de heer **Cremer** eene nog niet in druk verschenen novelle voor, gedeeltelijk in den Betuwschen tongval geschreven en getiteld: *Op de Kniehorst*. Het kon niet anders of de ontwikkeling van dit verhaal moest met aandacht worden gevolgd. De verschillende maatschappelijke toestanden en menschelijke hartstogten werden niet slechts geschetst, maar, om het zoo uit te drukken, gefotographieerd. Men was verlegen wat meer in den spreker te bewonderen, of de gave van opmerking omtrent schijnbare maar toch sterk sprekende kleinigheden, of de wijze waarop hij van alles weet gebruik te maken, om door eene humoristische voorstelling der waarheid op het gemoed zijner hoorders te werken en zoo noodig hen in 't hart te grijpen. De heer **Cremer** werd dan ook bij het einde zijner rede luide, naar ons voorkomt door sommigen wel wat luidruchtig, toegejuicht; welligt zijn zij, die in dat uiterste niet vervielen, niet het minst getroffen geweest.

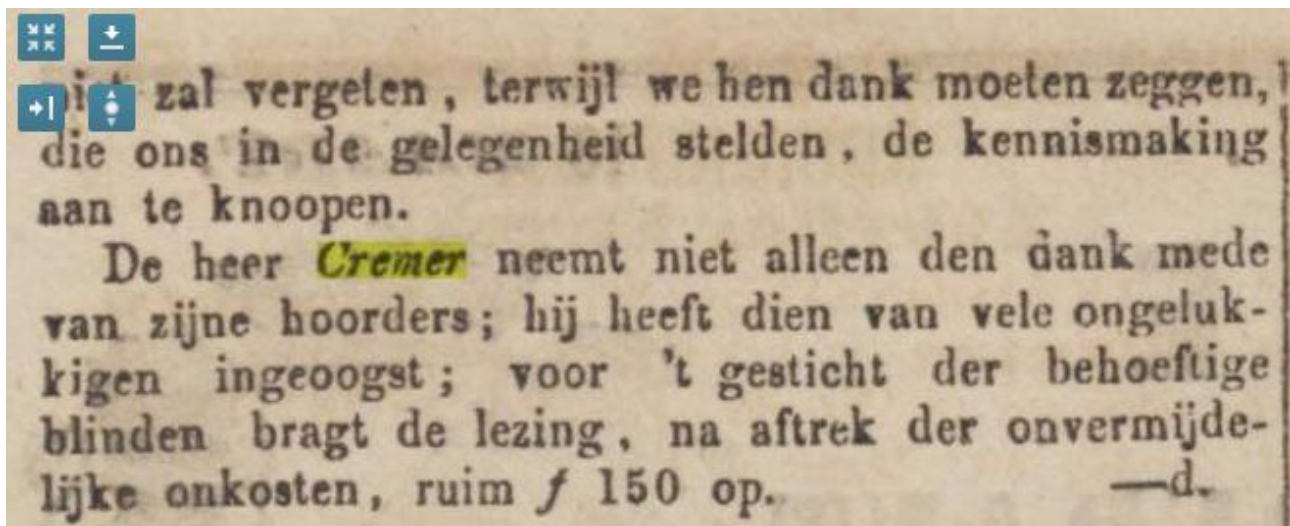
Bericht Algemeen handelsblad, 8 maart 1859:

LEYDEN, 5 Maart. De Heer J. J. Cremer, de vermaarde Betuwsche novellen-schrijver, heeft Vrijdag 11. de onuitgegevene novelle *de Kniehorst*, met algemeenen bijval voorgedragen in de stads-concertzaal alhier, en de opbrengst der bepaalde inschrijvingsgelden doen strekken ter bevordering van het doel der commissie van beheer van de kweekschool voor de zeevaart, om een nieuw gebouw te stichten: Men schat de opbrengst op f500.

Voordracht in Utrecht op 16 maart 1859 t.b. Oogziekenhuis.
Utrechtsche Provinciale en stadscourant 18 maart 1859:

— Woensdag avond hield de heer J. J. Cremer alhier in 't gebouw van Kunsten en Wetenschappen eene lezing, ten voordeele van het gasthuis voor behoeftige ooglijders. 't Was eene nog onuitgegevene novelle, die hij voordroeg; elders heeft hij reeds met dezelfde novelle een talrijk publiek opgetogen; hier maakte hij niet minder diepen indruk. Voor hen, die de voordragt bijwoonden, behoeven wij haar niet nader te bespreken, en zij die, belang stellende in Vaderlandsche letterkunde, verzuimden Woensdag hun penningke voor een edelmoedig doel te offeren, en zich tevens een uitstekend genot ontzegden, raden wij hier slechts aan bij de uitgave met de novelle kennis te maken, die wij niet gaarne door eene ontleding zouden verminken. We hopen, dat weinigen de blinkende stukken even mooi zullen vinden, als de bewoner van den Kniehorst, zoodat ze, nu ze het kleine offer den blinden ditmaal niet hebben gebracht, dat later wel zullen vergoeden. Ook 't Utrechtsche publiek heeft echter wel iets van de kwaal beet; het geniet gaarne van invitatie-soirées (gelijk we er dezen winter een paar zoo uitnemende hadden) maar vergeet daarbij schuld af te doen, gelijk *Bikkers* aan den Lindenboom! Geen wonder, dat de lezing niet zoo bezocht was als onze invitatie-studenten-koncerten!

Maar er was een keurig publiek, waaronder men onze voornaamste wetenschappelijke mannen opmerkte; en dat publiek, 't was opgetogen over de voortreffelijke voordragt, over het uitstekend produkt van den jeugdigen letterkundige, die met evenveel waarheid en warmte wist te schilderen, als hij met gevoel en takt vermag voor te dragen. We mogen hier niet in eene beoordeeling komen van de novelle; maar we moeten wel hulde brengen aan den man, die, zoo goed opmerker, 's menschen hartstogten reeds zoo heeft bestudeerd, en die op zoo uitstekende wijze teekent. Nimmer zagen wij trouwens een zoo talrijk publiek zoo naauwlettend aan de woorden hangen van een spreker, van wien voordragt niemand een woord, eene sylbe wilde missen. Na deze kennismaking wenschen we, dat de heer Cremer Utrecht

24 oktober 1859: Voordracht bij Oefening kweekt kennis in Den Haag.

Eind 1859 geeft Cremer ook een voordracht in Schiedam. Hij draagt daar met veel succes de laatste hoofdstukken voor uit Arme Samuel. (Arme Samuel is dan nog niet verschenen. Zie brief aan Sijthoff van 3 januari 1860.)